

Louis Pios valgopstilling 1872

EN KORRESPONDANCE

I Landsarkivet for Sjælland m. m. findes en samling arkivalier fra Københavns politi. Samlingen er registreret som Politidirektørens Arkiv og heri findes i gruppen Henlagte Sager under journal nr. 4802/1872 et brev fra Louis Pio.

»Da jeg agter at stille mig ved de forestaaende Valg til Folketinget, tillader jeg mig at forespørge, om jeg paa den Dag – Fredag d. 20. Sept. – af Politiet vil faa Tilladelse til personlig at fremstille mig for Vælgerne. I modsat Fald udbeder jeg mig herved en skriftlig Erklæring desangaaende, for at jeg ved Hjælp af den kan dokumentere »lovligt Forfald« for Valgbestyrelsen.

Tillige ønsker jeg at erfare, om Politiet har isinde at udøve Censur paa den skrevne Tale, som jeg agter at overgive mine Stillere.

Med Højagtelse
Louis Pio.

Civil-Arresthuset d. 13. Sept. 1872

S. T.

Hr. Etatsraad, Politidirektør Crone, R. af D. pp.«

Samme sted findes svaret fra politidirektør Crone, der lyder:

»Arrestanten Louis Albert Francois Pio, den 14de September 1872.

I Skrivelse af Gaars Dato har De meddelt mig, at De agter at stille Dem ved det forestaaende Valg til Folketinget, og derhos forespurgt, om De paa Valgdagen vil erholde Politiets Tilladelse til personlig at fremstille Dem for Vælgerne.

Som Svar herpaa skulle jeg tjenstligt meddele, at en saadan Tilladelse ikke vil blive Dem givet.

De har tillige ønsket at erfare, om Politiet har isinde at udøve Censur paa den skrevne Tale, som De agter at overgive Deres Stillere.

I Anledning heraf meddeles, at bemeldte Tale overensstemmende med de angaaende Breve og deslige for Arrestanter gjældende Regler, vil blive gennemseet af Politiet, men at dens Overlevering til Vedkommende ikke vil møde nogen Hindring, hvis den ikke indeholder noget, der ligefrem strider mod Loven.«

Pio og Crone var hovedpersoner i den sociale frigørelseskamp, der startede for alvor herhjemme i sommeren 1871. Det første tegn herpå var udgivelsen af Socialistiske Blade den 21. maj. Bag udgivelsen stod Louis Pio, der også udgav Socialistiske Blade II den 12. juli og ugebladet Socialisten, der startede den 22. juli 1871.

Allerede i Socialistiske Blade I benyttede Pio sig af en meget direkte og radikal udtryksmåde, idet han som afslutning skrev: »... vi skal næste gang klart og tydeligt fremstille, hvad det er vi, Arbejderne, ønsker og hvad vi vil sætte igennem, sent eller tidligt, med Loven eller – uden den.«

Samme direkte skrivemåde blev anvendt, da Pio året efter støttede en murerstrejke ved at indkalde til et fælledmøde i København. På forsiden af Socialisten den 2. maj 1872 hvor alle Københavns og omegns arbejdere opfordredes til at deltage i et folkemøde på Nørrefælled Søndag den 5. maj eftermiddag kl. 4, havde Pio affattet en artikel med overskriften »Målet er fuldt«. Denne artikel sluttede:

»Men jer, I Guldets Dyrkere! I, de Fattiges Udsugere! Eder vil vi endnu engang tilraabe: I har i Aartusinder iskænket os en bitter Livsdrik; vogt Jer nu, Maalet er fuldt! Lad der ikke komme en eneste Draabe til, eller – det flyder over!«

Mødet blev forbudt af politiet, men Pio trodsede forbudet og fastholdt mødets afholdelse. Myndighedernes reaktion herpå var at arrestere og fængsle Pio, Brix og Geleff natten til søndagen den 5. maj. Trods henstilling fra den øvrige del af Internationales bestyrelse om ikke at møde, strømmede arbejderne

til fælleden, hvor de stødte sammen med politi og militær i det såkaldte fælledslag.

Den 7. august 1873 sluttede sagen mod Pio, Brix og Geleff for højesteret, der idømte Pio 5 års forbedringshusarbejde; Brix og Geleff fik hver 3 års forbedringshusarbejde. Da Pio skrev omtalte brev til politidirektør Crone kendte han altså ikke sagens udfald, men det er rimeligt at tro, at han havde indset, hvad en politisk sag kunne medføre. Det er derfor nærliggende at tro, at Pio helt bevidst skrev sit brev i agitatorisk øjemed.